

Godkänd 19.12.2023 för publicering i tjänsten utlåtande.fi för kommentarer

Beslut av tjänsteutbudsrådets

Beslut av tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården om kriterierna för datortomografiundersökning av kranskärlen för symptomfria personer för att tidigt konstatera kranskärlssjukdom

Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården beslutar imed stöd av 111.2 § i strålsäkerhetslagen (859/2018):

Tillämpningsområde

Detta beslut tillämpas på formulering av en sådan skriftlig motivering som avses i 111.1 § i strålsäkerhetslagen för berättigande av datortomografiundersökning av kranskärlen som görs på en symptomfri person för att tidigt konstatera kranskärlssjukdom.

Beslutet gäller undersökningar som görs i samband med sådana hälso- och sjukvårdstjänster som avses i 1 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), 1 § i Ålands landskapslag om hälso- och sjukvård (2011:114) och 1 § i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990).

Detta beslut tillämpas inte på undersökningar som ingår i screeningprogram som avses i statsrådets förordning om screening (339/2011), i ett sådant medicinskt forskningsprogram som avses i lagen om medicinsk forskning (488/1999) eller medicinsk forskning som avses i lagen om medicintekniska produkter (719/2021) eller annan lagstiftning.

Kriterier

En datortomografiundersökning av kranskärlen är inte berättigad för symptomfria personer för att tidigt konstatera kranskärlssjukdom.

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den första maj 2024 och gäller tills vidare.

Helsingfors den xx xx 202x.

Ordförande

Specialsakkunnig

Bestämmelsens tillgänglighet

Detta beslut med motiveringar (länk) har publicerats på webbplatsen för tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården <https://palveluvalikoima.fi/> (länk).

Bilaga Motivering till beslutet

STM023:00/2023
VN/4044/2023

Bilaga

Motivering till beslutet

Inledning

Ateroskleros (åderförkalkning, åderförfattning) i kranskärlen är en allmän sjukdom. Dess uppkomst påverkas av riskfaktorer som rökning, blodtryckssjukdom, förhöjt kolesterolvärde, diabetes, övervikt och fysisk inaktivitet. Genom att motverka riskfaktorerna kan man bromsa utvecklingen av ateroskleros. Hos en symptomfri person kan ateroskleros diagnostiseras genom bilddiagnostiska undersökningar, men i allmänhet behandlas ateroskleros utifrån riskfaktorer. Den vanligaste bilddiagnostiska undersökningen är datortomografi av kranskärlen, dvs. DT av kranskärlen, som inbegriper skattning av mängden kalk i kranskärlen. De nuvarande rekommendationerna hänvisar inte symptomfria personer till DT-undersökning av kranskärlen.

Bakgrund

Enligt 111 § i strålsäkerhetslagen (859/2018) som trädde i kraft i december 2018 ska det, om det för en tidig diagnos av en sjukdom hos en symptomfri person behövs medicinsk exponering som inte ingår i ett screeningprogram, formuleras en särskild skriftlig motivering om berättigandet till medicinsk exponering som gäller personen i fråga. Motiveringen ska beakta kriterierna för antagning till undersökning framtagna av tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården, och detta krav gäller även de hälso- och sjukvårdstjänster som avses i lagen om privat hälso- och sjukvård. Strålsäkerhetslagen gäller i hela Finland inklusive Åland. Med strålsäkerhetslagen genomförs strålsäkerhetsdirektivet 2013/59/Euratom. I rekommendationen om god medicinsk praxis för kroniskt kranskärlssyndrom (Käypä hoito 2022) konstateras att DT-undersökning av kranskärlen lämpar sig för att fastställa en diagnos för utvalda patienter. DT-undersökning av symptomfria personers kranskärl i screeningsyfte ger ingen nytta.

STM023:00/2023
VN/4044/2023

Målsättningar

Dessa kriterier ska fungera som riktlinjer för när DT-undersökning av kranskärlen får utföras hos symptomfria personer. Kriterierna avser tidig upptäckt av kranskärlssjukdom hos symptomfria personer och har tagits fram på grundval av vetenskaplig evidens.

Enligt befintlig forskning kan ateroskleros hos en symptomfri person alltså konstateras genom DT-undersökning. Det är också känt ateroskleros är förknippad med en sämre prognos. Patienternas prognos har likväl inte kunnat förbättras i någon randomiserad vårdstudie utifrån fynd av ateroskleros jämfört med sedvanlig vård. Därför kan DT-undersökning av kranskärlen hos symptomfria personer inte anses generellt berättigad.